

Posudek diplomové práce
Zločin v románové tvorbě C. E. Gaddu
v kontexte dobového diskurzu o subjektu a intersubjektivitě,
kteřou předložila bc. Daniela Richterová
na oddělení italianistiky, ÚRS FFUK,
Praha, září 2019

Napsat práci o díle jednoho z nejpozoruhodnějších italských spisovatelů 20. století Carla Emilia Gaddy vyžaduje bohatý čtenářský background, bystrý úsudek, komparativní uvažování, múzičnost, filologický talent a také jistou dávku odvahy. Samozřejmě mám na mysli zdařilou práci o Gaddovi. Daniela Richterová prokázala, že tyto schopnosti má a odevzdala diplomovou práci, která rozhodně převyšuje běžný standard české italianistiky. Jako absolventka bakalářského studia filozofie se rozhodla těžit ze znalostí druhého oboru a zkoumá dva vrcholné Gaddovy romány, *La cognizione del dolore* a *Quer pasticciaccio brutto de via Merulana* jak pohledem autorovy četby a interpretace filozofů, na něž často odkazuje (Spinoza, Kant, Leibniz) tak i prismatem dobové rozpravy o subjektu a intersubjektivitě (Husserl, Heidegger), jak napovídá už název práce. Tato volba je zajisté zcela legitimní, důraz na význam Gaddových filosofických studií pro interpretaci jeho tvorby je mezi „gaddisty“ akcentován počínaje dnes už kanonickou prací Gian Carla Roscioniho *La disarmonia prestabilita* (1969), z níž čerpá i diplomantka. Ta se navíc důkladně seznámila i s autorovým juvenilním filosofickým esejem dnes známým pod názvem *Meditazione milanese*, na němž Gadda pracoval v době studia filozofie, kdy připravoval diplomovou práci o Leibnizových *Nových esejích o lidském rozumu*, kterou však nikdy neodevzdal.

Práce je dobře rozvržena, úvodní část je biografická a zasazuje Gaddu do literárně myšlenkového kontextu jeho doby. Diplomantka si správně všímá výrazného

posunu mezi dobou knižního vydání Gaddových děl a zahájení systematické kritické reflexe jeho díla (60. léta 20. století, ve 30. letech byl jedním z mála Gaddových pozorných čtenářů Gianfranco Contini) a dobou, kdy většina Gaddových děl vzniká (2é. A 30. léta, s výjimkou Pasticciaccia: 40. léta). Z toho důvodu se pokouší znovu vymezit a definovat pojem moderny a postmoderny v italském literárním a myšlenkovém kontextu, protože si uvědomuje, že moderna je v dějinách italské literatury, jen kategorií „importovanou zo zahraničia“ a na italské literární půdě začíná akademická debata o modernismu až „s príchodom debaty o postmoderně“ (s. 11). Toto téma by i ovšem zasloužilo samostatnou práci, diplomatka problém jen nastiňuje s ohledem na interpretaci Gaddovy poetiky a připravuje si půdu pro pozdější brilantní úvahu rozvedenou v podkapitole „Gadda na hrane – moderna postmoderna“ (s. 67-68).

Jádro práce tvoří dvě obsáhlé kapitoly, z nichž každá je věnovaná jednomu z výše uvedených Gaddových románů. Třebaže pokládám obě analýzy za skutečně zdařilé, podnětné a značně původní, o něco výše hodnotím závěrečnou část věnovanou Pasticciacciu, v níž se diplomatka více soustředí na zločin, nejen jako téma románu či narativní prvek, ale jako bod, ze kterého se spleť cestičky Gaddova vyprávění a osudy jeho postav rozbíhají a v němž se zase sejdou (třebaže se tak děje už mimo pole syžetu). Tato kapitola se také více zabývá literárními kvalitami textu než jeho filosofickým podložím, což je – teď hovořím zcela subjektivně - mému způsobu myšlení o literatuře bližší. Za významné pokládám též diplomatčino rozpracování continiovského termínu „pastiche“ ve vztahu ke Gaddovým narativním postupům, kdy po mém soudu přesvědčivě dokládá, že pastiš u Gaddy není jen „estetická či stylistická voľba, ale (...) predstavuje ideálny protriedok vyjadrenia pre 'súčasný román'“ (s. 69).

Postřehy nabitou prací Daniely Richterové nelze shrnout a okomentovat v rozsahu běžného posudku, shrnu tedy závěrem její klady a nedostatky. Je to práce ve vysoké míře původní, přitom dokládající diplomantčinu bezpečnou orientaci v gaddovské kritice, v jeho rozsáhlém díle i v dobovém myšlení a umění. Vybízí k novému pohledu na autorovy vrcholné romány, které jsou analyzovány s interpretační jemností.

Domnívám se, že minimálně závěrečná část práce by si zasloužila publikaci v odborném tisku. Podmínkou je ovšem pečlivější jazyková redakce, neboť formální rovina není bezchybná. Diplomantka stylizuje a formuluje pěkně, ale místy se vyskytují překlepy, drobné chyby v morfologii, chybně přepsaná jména a názvy. Do přepisu českých citátů občas proniká slovenština. Není to však nic, co by nevyřešila pečlivá korektura.

Jak vyplývá z mého posudku, práci považuju za výjimečnou a talentovanou a o obhajobě ji s radostí doporučuju. Hodnotím ji samozřejmě známkou výborně.

V Praze dne 4. září 2019

PhDr. Alice Flemrová, Ph.D.

Vedoucí práce

